

under den paagjældende Pantegjæld bliver stiftet; og, ligesom det, der begjæres ved nærværende Leilighed, ikke er Andet, end hvad det i ældre Anordninger, uden at noget Lignende deri var bestemt med Hensyn til de private Godsers, er givet Anvendelse for visse af Statens Pantefordringer, hidrørende fra de ældre Godsers Salg, saaledes er det ogsaa et stort Spørgsmaal, om ikke Reglerne i Loven af 8de April 1851, hvortil denne Begjæring knytter sig, ere saa særegne og staae i saa nøie Forbindelse med Lovforslaget, at det maaskee vilde være billigt ikke at opstille en almindelig Bestemmelse om, at de private Godseiere kunne faae en lignende Afgang til den hurtigere Retsfølgning, uden at der tillige blev sagt, at idetmindste de, der ville præterere denne særegne Retsfølgning, da ogsaa gif ind paa de Bestemmelser for Godsets Salg, som indeholdes i Loven af 8de April 1851.

Orsted: Jeg maa dog tilstaae, at jeg har flere Betænklichkeiten mod det forelagte Lovudkast. For det Første indeholder det det Tillæg til de Vilkaar, under hvilke Fæsterne paa de kongelige Domainegodsers efter Loven af 8de April 1851 ere blevne berettigede til at faae deres Fæstegaarde til Eiendom. Jeg vil meget gjerne tilstaae, at disse Vilkaar ikke kunne være trykkende for dem, og at de Fleste af dem vistnok vilde samtykke deri eller dog idetmindste ikke gjøre store Bæmseligheder med at give deres Samtykke, hvis det blev forlangt af dem; men det er dog noget sært, at man ved en Lov paalægger nye Vilkaar, som efter deres umiddelbare Stikfælde ere til Fordeel for Statskassen, og fremkomme, efterat Vilkaarene ere bestemte ved en tidligere Lov og Underhandlinger og maaskee Afslutninger i Henhold til denne Lov allerede have fundet Sted. Hvad de enkelte Vilkaar angaaer, som man nu vil have foreskrevet, da er der nogle af dem, som man i Bondernes Interesse slet ikke kan have Noget imod, hvilket navnlig gjælder om det, der indeholdes i S. 1. Men det er dog en Forandring i de Bestemmelser, som eengang hjemle Fæsterne Afgang til at faae Skjoder, som efter almindelige Regler skulde beroe paa Overenskomst og ikke kunde skee ved Lov. Men dernæst maa jeg, hvad S. 1 angaaer,

gjøre en Bemærkning fra en anden Side. Det er nemlig denne: Er Statskassen tjent med at faae Renteterminerne bestemte til den 1ste April og 1ste October istedetfor 11te Juni og 11te December? Saalænge Statskassen selv bliver i Besiddelse af de omhandlede Obligationer, kan det jo vist være meget beqvemt, at disse Terminer, der ere de samme som de, til hvilke Skatterne skulle betales, ogsaa blive Regelen her; men Bondernes Obligationer ere jo Activer af det Slags, som kunne sælges og overdrages til Andre, og de vilde jo i dette Tilfælde blive mindre angenehme for dem, der kunne have Lyst til at tilforhandle sig saadanne Effecter, naar de skulle modtage Renter paa en ganske extraordinair Tid, hvor der ikke er den Leilighed til at anvende og benytte Renterne, som ved de almindelige Omflugs terminer. Hvad S. 2 angaaer, saa vilde jeg ønske, at Lovene hjemlede Afgang til under visse Betingelser at kunne gjøre Rentefordringer og ogsaa andre klare Fordringer gjældende paa en kortere Maade end den, som Lovene have givet Afgang til; men det forekommer mig dog noget betænkligt og mindre passende ved en Lov at give Staten en saadan Ret fremfor Andre. Det synes endogsaa at stride imod Loven af 8de April 1851; thi dens S. 5 indeholder, at Obligationerne skulle stiles som de Obligationer, der gives til Umyndige; men i Obligationer til Umyndige maa der nu efter Forordn. 25de Januar 1805 S. 12 ikke indeholdes Noget om, at der kan gjøres Execution uden Dom. Det er et almindeligt Princip, at Fiscus, naar der spørges om Rettigheder, der udspringe af private Forhold, ikke skal nyde nogen Begunstigelse fremfor Private. Det er en Sætning, som vel efter sin Natur maa taale visse Undtagelser, blandt Andet med Hensyn til det stemplede Papir; men der gives dog kun saa Undtagelser derfra i vor Lovgivning, og de vigtigste, der forhen have fundet Sted, ere i den senere Tid ophævede. Det forekommer mig altsaa noget betænkligt nu at gaae ind paa i denne Retning at tilstaae Fiscus visse Fortrin. Naar det er sagt, at der er en god Analogie for, at der ved Lov kan tillægges Statskassen Executionret for de omhandlede Renter, i det, der